

Maulana Azad National Urdu University
M.A. Persian II Semester Examination - May - 2019
Paper : MAPR203CCT : Classical Persian Poetry - II

پرچہ: کلاسیکی فارسی شاعری

Time : 3 hrs

Marks : 70

ہدایات:

یہ پرچہ سوالات تین حصوں پر مشتمل ہے: حصہ اول، حصہ دوم، حصہ سوم۔ ہر جواب کے لئے لفظوں کی تعداد اشارہ ہے۔ تمام حصوں سے سوالوں کا جواب دینا لازمی ہے۔

1. حصہ اول میں 10 لازمی سوالات ہیں جو کہ معروضی سوالات/خالی جگہ پُر کرنا/مختصر جواب والے سوالات ہیں۔ ہر سوال کا جواب لازمی ہے۔ ہر سوال کے لیے 1 نمبر مختص ہے۔
(10 x 1 = 10 Marks)
2. حصہ دوم میں آٹھ سوالات ہیں۔ اس میں سے طالب علم کو کوئی پانچ سوالوں کے جواب دینے ہیں۔ ہر سوال کا جواب تقریباً دو سو (200) لفظوں پر مشتمل ہے۔ ہر سوال کے لیے 6 نمبرات مختص ہیں۔
(5 x 6 = 30 Marks)
3. حصہ سوم میں پانچ سوالات ہیں۔ اس میں سے طالب علم کو کوئی تین سوالوں کے جواب دینے ہیں۔ ہر سوال کا جواب تقریباً پانچ سو (500) لفظوں پر مشتمل ہے۔ ہر سوال کے لیے 10 نمبرات مختص ہیں۔
(3 x 10 = 30 Marks)

حصہ اول

سوال نمبر 1

پاسخ سوالہای زیر را بنویسید۔

- (i) 'ہست قرآن در زبان پهلوی، برای کدام مثنوی می گویند؟
(a) مثنوی معنوی (b) خسرو شیرین (c) منطق الطیر (d) مخزن الاسرار
- (ii) مثنوی منطق الطیر چه نوع مثنوی است؟
(a) عشقیہ (b) رزمیہ (c) عرفانی (d) بزمیہ
- (iii) حکایت 'پند دادن کسری ہرمرز را' از کدام مثنوی است؟
(a) شاہنامہ (b) بوستان (c) بہارستان (d) گلستان
- (iv) مثنوی 'خسرو شیرین' اثر کیست؟
(a) شیخ سعدی (b) فردوسی (c) شیخ عطار (d) نظامی گنجوی
- (v) شاہنامہ در کدام بحر نوشته شدہ است؟
(a) بحر متقارب (b) بحر ہزج (c) بحر رمل (d) بحر رجز
- (vi) جای تولد نظامی گنجوی 'گنجہ' در کدام کشور است؟
(a) افغانستان (b) ایران (c) تاجیکستان (d) آذربایجان

(vii) مثنوی مولانا روم مشتمل بر چند دفتر است؟

(a) چهار (b) پنج (c) شش (d) هفت

(viii) 'هفت خوان رستم' از کدام مثنوی است؟

(a) منطق الطیر (b) شاهنامه (c) بوستان (d) خسرو شیرین

(ix) علاوه بر بوستان شیخ سعدی کدام کتاب نوشت؟

(a) بیمارستان (b) کودکستان (c) بهارستان (d) گلستان

(x) شعر ذیل مال کیست؟

کار پاکان را قیاس از خود مگیر
گرچه باشد در نوشتن شیر شیر

(a) شیخ عطار (b) فردوسی (c) مولانا رومی (d) شیخ سعدی

حصه دوم

(2) جایگاه شیخ عطار را در مثنوی نگاری تعیین کنید۔

(3) خصایص مثنوی مولانا رومی بنویسید۔

(4) خلاصه هفت خوان رستم بنویسید۔

(5) درباره مثنوی منطق الطیر اطلاعات خودتان را بنویسید۔

(6) صنف مثنوی را معرفی کنید و انواع مثنوی را با مثال توضیح بدهید۔

(7) راجع به زندگینامه شیخ سعدی مختصراً بنویسید۔

(8) اشعار زیر را توضیح بدهید:

نگنجد کرمهای حق در قیاس
چه خدمت گزارد زبان سپاس

خدایا تو این شاه درویش دوست
که آسایش خلق در ظل اوست

(9) تشریح کنید:

نخستین بار گفتش کز کجایی
بگفت از دار ملک آشنایی

بگفت آنجا به صنعت در کوشند
بگفت اندوه خرنده و جان فروشند

حصه سوم

(10) مثنوی بوستان را معرفی کنید و خصایص آن را توضیح بدهید۔

(11) ارزش ادبی و تاریخی شاهنامه فردوسی را مفصلاً بنویسید۔

(12) احوال و آثار نظامی گنجوی بنویسید۔

(13) با حواله اشعار زیر را توضیح بدهید:

وز جداییها شکایت می کند	بشنوازی چون حکایت می کند
از نفیرم مرد وزن نالیده اند	کز نیستان تا مرا ببریده اند
تا بگویم شرح درد اشتیاق	سینه خواهم شرحه شرحه از فراق
باز جوید روزگار وصل خویش	هر کسی کو دور ماند از اصل خویش
جفت خوشحالان و بدحالان شدم	من بهر جمعیتی نالان شدم

(14) اشعار ذیل را توضیح بدهید و اهم نکات آن را بیان کنید۔

پیشت آید هر زمانی صد تعب	چون فرود آیی به وادی طلب
طوطی گردون مگس آنجا بود	صد بلا هر نفس آنجا بود
زانکه اینجا قلب گردد حالها	جد و جهد اینجا باید سالها
ملك اینجا بایدت پرداختن	مال اینجا بایدت انداختن
وز همه بیرون ت باید آمدن	در میان خونت باید آمدن

